

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ»**

СХВАЛЕНО

На засіданні Вченої ради

ВСП «ІНО КНУБА»

Протокол № 20/2024-2025

від «30» 04 2026

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

ВСП «ІНО КНУБА»

Олександр САМОЙЛОВ

«01» 05 2026 №04-03/20

ПОЛОЖЕННЯ

**про організацію інклюзивного навчання
у відокремленому структурному підрозділі «Інститут інноваційної
освіти Київського національного університету будівництва і
архітектури»**

м. Київ

1. Загальні положення

1.1. Положення про організацію інклюзивного навчання (далі – Положення) у відокремленому структурному підрозділі «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури» (далі – ВСП «ІНО КНУБА», Інститут) визначає організаційні засади інклюзивного навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, створення та забезпечення для них рівних умов доступу до вищої освіти, у тому числі забезпечення їх додатковою підтримкою в освітньому процесі, зокрема психолого-педагогічним супроводом, створення для них вільного доступу до інфраструктури закладу вищої освіти.

1.2. Це Положення розроблено відповідно до Законів України: «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»; постанови Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 635 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти»; розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 366 «Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року» та від 25.03.2025 № 374 «Про затвердження плану заходів на 2025-2026 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року»; інших нормативно-правових актів чинного законодавства України, що регулюють відносини у сфері освіти соціального захисту та соціальної реабілітації здобувачів з особливими потребами, «Положення про організацію освітнього процесу» та інших локальних нормативно-правових актів ВСП «ІНО КНУБА».

1.3. Метою інклюзивного навчання в Інституті є реалізація права здобувачів освіти з особливими освітніми потребами на здобуття якісної вищої освіти, забезпечення цілісного розвитку та залучення їх до активної участі в освітньому процесі, творчої самореалізації через створення відповідних умов навчання, надання необхідної підтримки, спрямованої на підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці. Формування в Інституті толерантного, безпечного та підтримуючого освітнього середовища для всіх учасників освітнього процесу.

1.4. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

- **Інклюзивне освітнє середовище** – сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей;

- **Особа з особливими освітніми потребами** – особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту;

- **Індивідуальний навчальний план** – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної траєкторії навчання та розробляється Інститутом у взаємодії із здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів;

- **Інклюзивне навчання** – система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників;

- **Інклюзивна група** – група в Інституті, де поряд із іншими здобувачами освіти навчаються одна або більше осіб з особливими освітніми потребами;

- **Психолого-педагогічні послуги** – комплексна система заходів з організації освітнього процесу та розвитку особи з особливими освітніми потребами, що передбачені індивідуальною програмою реабілітації, інклюзивно-ресурсних центрів та іншими фахівцями;

- **Психологічна підтримка** – система соціально-психологічних, психолого-педагогічних способів і методів допомоги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами, в процесі здобуття освіти у ВСП «ІНО КНУБА», сприяння соціально-професійному самовизначенню, спрямуванню зусиль таких осіб на реалізацію в майбутньому власної професійної кар'єри;

- **Розумне пристосування** – внесення необхідних та доречних змін до освітнього середовища або процесу навчання з метою забезпечення рівного доступу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами без покладання на Інститут непропорційного або надмірного навантаження;

- **Універсальний дизайн в освіті** – підхід до проектування освітнього середовища, програм і матеріалів, що робить їх максимально доступними для всіх здобувачів освіти без необхідності додаткової адаптації;

Інші терміни вживаються відповідно до чинного законодавства України.

1.5. Освітні послуги у ВСП «ІНО КНУБА» надаються здобувачам освіти на рівній основі, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, наявності судимості, а також від інших обставин із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей усіх здобувачів освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та висновку про комплексну психолого-педагогічну

оцінку розвитку особи (за наявності), що надається Інклюзивно-ресурсним центром. Здобувач освіти з особливими освітніми потребами має право брати участь у визначенні форм, методів та обсягу підтримки, необхідної для його навчання.

1.6. Принципи інклюзивного навчання у ВСП «ІНО КНУБА»:

- цінність кожної людини, повага до здібностей осіб з особливими освітніми потребами, їх гідності, рівність можливостей;
- незалежність особистісної цінності людини від її здібностей і досягнень, відсутність дискримінації;
- право на спілкування (кожна людина має право бути почутою), відкритість та гнучкість освітнього процесу, здатність швидко реагувати на виклики, повне залучення до освітнього процесу;
- адаптація системи освіти у ВСП «ІНО КНУБА» до потреб здобувача з особливими освітніми потребами;
- забезпечення інформаційної, освітньої та соціальної доступності освітнього середовища, доступність якісної освіти;
- дотримання стандартів якості освітніх послуг та методичного забезпечення;
- партнерська взаємодія між здобувачами освіти, науково-педагогічними працівниками, тьюторами та керівництвом Інституту;
- конфіденційність інформації щодо стану здоров'я та особливих освітніх потреб здобувачів освіти.

2. Організація інклюзивного освітнього середовища

2.1. З метою організації інклюзивного навчання керівництвом ВСП «ІНО КНУБА» може створюватися спеціальний навчальний підрозділ або група педагогічного супроводу.

2.2. Керівник і штатні працівники спеціального навчально підрозділу призначаються та звільняються за наказом директора ВСП «ІНО КНУБА».

2.3. Організація інклюзивного освітнього середовища передбачає створення керівництвом Інституту фізичного, освітнього та соціального просторів для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами та супровід таких осіб з метою рівного доступу їх до якісної освіти.

2.4. Основними напрямками створення інклюзивного освітнього середовища в Інституті є:

- фізична безбар'єрність – створення адміністрацією фізично доступного зовнішнього та внутрішнього середовища Інституту, пристосування будівель, споруд та приміщень (аудиторій, коридорів, сходів, прилеглих територій) для

можливості вільного пересування здобувачам освіти з особливими освітніми потребами, у разі коли наявні будівлі (приміщення) неможливо повністю пристосувати, здійснюється розумне їх пристосування з урахуванням універсального дизайну;

- освітня безбар'єрність – адаптація навчальних програм, методів викладання та оцінювання результатів навчання, залучення до викладання відповідних фахівців і педагогічних працівників;

- інформаційна безбар'єрність – забезпечення доступу до інформації з використанням технологій, які враховують потреби людей з різними комунікативними можливостям, використання рельєфно-крапкового шрифту (шрифту Брайля);

- суспільна безбар'єрність – надання рівних можливостей для участі всіх учасників освітнього процесу в суспільному житті Інституту, створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки, в разі потреби використання приміщень Київського національного університету архітектури і будівництва.

2.5. Особи з особливими освітніми потребами можуть мати право на:

- модифікацію процедури проведення підсумкового контролю (окреме приміщення, продовження часу відведеного для екзамену, використання адаптивних технологій тощо);

- використання спеціального обладнання чи сурдоперекладу під час навчання та підсумкового контролю за технічної можливості;

- пристосування навчального місця аудиторії здобувача освіти згідно рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

2.6. Безбар'єрність зовнішнього і внутрішнього простору Інституту поступово забезпечується з урахуванням фінансових та технічних можливостей Інституту та його архітектурної адаптації.

2.7. Здобувачі освіти з особливими потребами на рівні з іншими здобувачами освіти, мають право користуватись бібліотекою, гуртожитком, спортивним комплексом Київського національного університету архітектури і будівництва за адресою проспект Повітряних Сил, 31.

3. Порядок супроводу здобувачів з особливими освітніми потребами.

3.1. Ідентифікація потреб здобувачів освіти з особливими освітніми потребами починається на етапі вступу до Інституту. При вступі абітурієнт заявляє про наявність встановленого статусу особи з особливими потребами.

3.2. Вступ здобувачів освіти з особливими освітніми потребами передбачає подання стандартного пакета документів через електронний кабінет або особисто, додаючи висновок Інклюзивно-ресурсного центру та відповідну медичну довідку, за наявності та бажанням вступника.

3.3. Працівник приймальної комісії інформує керівництво про наявність абітурієнта (абітурієнтів) з особливими освітніми потребами, перевіряє наявність відповідних документів, та здійснює заходи (в разі потреби) щодо надання умов для проведення вступних заходів. Супровід абітурієнта з особливими освітніми потребами на етапі вступу можуть здійснювати: працівники Інституту, батьки (інші законні представники) або особи, уповноважені ними, волонтери, соціальні працівники.

3.4. Для організації навчання здобувача(ів) з особливими освітніми потребами навчальний відділ Інституту разом із завідувачем відповідної кафедри та за участю здобувача розробляє індивідуальний навчальний план з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації. Індивідуальний навчальний план може переглядатися та коригуватися протягом навчального року за ініціативою здобувача освіти, групи педагогічного супроводу чи тьютора (асистента).

3.5. На підставі письмового звернення здобувачів освіти з особливими освітніми потребами або одного з батьків (інших законних представників), а також індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності), іншої документації, що підтверджує наявність в особі особливих освітніх потреб, наказом директора Інституту може утворюватись інклюзивна група.

3.6. Гранична чисельність здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в одній інклюзивній групі визначається виходячи з індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких здобувачів освіти. Припинення діяльності інклюзивної групи здійснюється відповідно до наказу директора Інституту.

3.7. Для комфортного навчання в Інституті здобувачі освіти з особливими освітніми потребами мають право використовувати індивідуальні технічні засоби, зокрема, слухові апарати, тощо.

3.8. Для організації освітнього процесу для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами до груп педагогічного супроводу (або створених спеціальних підрозділів) залучаються науково-педагогічні працівники Інституту, завідувачі кафедр, гаранті освітньої програми, представники адміністрації, представники стейкхолдерів та інші фахівці за потреби.

3.9. Спеціальний навчальний супровід здобувачів освіти з особливими освітніми потребами передбачає, зокрема:

- навчально-організаційний супровід – сприяння навчальним відділом Інституту в розробці, формуванню та моніторингу виконання індивідуального навчального плану, організації індивідуальних консультацій з науково-педагогічними працівниками, мотиваційна підтримка;

- спеціальний педагогічний супровід - системну діяльність, яка включає надання спеціальної педагогічної допомоги зі сторони гаранта освітньої програми, науково-педагогічних працівників з метою якнайкращого виконання індивідуального навчального плану;

- тьюторський супровід – індивідуальна підтримка здобувача освіти з особливими освітніми потребами з метою адаптації до освітнього процесу та розвитку навичок самостійного навчання, що передбачає закріплення наказом директора Інституту індивідуального педагога - наставника;

- соціальний супровід - заходи щодо створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, мотиваційна надаються працівниками структурних підрозділів Інституту.

3.10. Основні завдання спеціального навчального підрозділу або групи педагогічного супроводу:

- співпраця з іншими структурними підрозділами ВСП «ІНО КНУБА» щодо організації інклюзивного навчання та забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

- розробка разом з навчальним відділом індивідуального навчального плану здобувача освіти з особливими освітніми потребами, проведення моніторингу його виконання, та внесення до нього змін;

- надання пропозицій щодо організації підвищення кваліфікації відповідним науково-педагогічним працівникам для роботи із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами;

- консультування та надання методичної допомоги науково-педагогічним працівникам Інституту щодо організації освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

- провадження інформаційно-просвітницької діяльності з формування толерантного ставлення до здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, серед здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників та працівників структурних підрозділів Інституту;

- співпраця із закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями спрямована на підтримку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

4. Моніторинг якості інклюзивної освіти

4.1. Моніторинг якості інклюзивної освіти в Інституті передбачає оцінку ефективності впровадження інклюзії у ВСП «ІНО КНУБА».

4.2. Для організації моніторингу якості інклюзивної освіти наказом директора Інституту створюється Комісія з моніторингу якості інклюзивної освіти ВСП «ІНО КНУБА» (далі – Комісія). Головою Комісії призначається заступник директора з науково-педагогічної роботи. До складу Комісії входять науково-педагогічні працівники та працівники інших структурних підрозділів Інституту, які не входять до груп педагогічного супроводу (або створених спеціальних підрозділів).

4.3. Члени Комісії проводять моніторинг якості інклюзивної освіти під час періоду навчання особи з особливими освітніми потребами відповідно до своєї компетенції та надають звіти до Голови Комісії, за такими напрямками:

- навчально-методичний - передбачає перевірку індивідуальних навчальних планів, модифікацію, оновлення навчальних матеріалів (в разі потреби), наявність асистента та ретельність виконання його обов'язків;

- організаційно – інфраструктурний - забезпечення фізичної доступності спеціально обладнаних санітарних кімнат, доступність бібліотек, аудиторій та гуртожитків;

- психолого – педагогічний - рівень психологічного комфорту в Інституті, адаптація здобувача освіти з особливими освітніми потребами в колективі, запобігання булінгу (проводиться у формі опитування).

4.4. Комісія розглядає звіти про моніторинг якості інклюзивної освіти 2 рази на рік до 15 листопада та до 15 травня поточного навчального року. На підставі звітів Комісія готує Рекомендації з покращення якості інклюзивної освіти (далі – Рекомендації) та передає їх на розгляд Вченої ради два рази на рік (у грудні та у червні поточного навчального року).

4.5. Вчена рада розглядає Рекомендації та використовує їх, як підставу для вдосконалення якості організації інклюзивного навчання в Інституті.

5. Психологічна підтримка осіб з особливими освітніми потребами

5.1. Надання психолого-педагогічної підтримки та соціалізація здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в Інституті передбачає тьюторство та волонтерську підтримку.

5.2. Моніторинг та недопущення дискримінації та булінгу в інклюзивному середовищі Інституту.

5.3. Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами мають право звертатися за психологічною допомогою за власною ініціативою.

5.4. Здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, які потребують психологічної підтримки можуть звернутись також до гарячих ліній психологічної допомоги, наприклад:

- лінія Національної психологічної асоціації 0 800 100 102
- національна гаряча лінія для дітей та молоді ГО «Ла Страда-Україна» 0 800 500 225 або 116111 (з мобільного) (цілодобово, дзвінки безкоштовні)
- лінія емоційної підтримки МОМ – 0 800 211 444.

6. Заключні положення

6.1. Джерелами фінансування інклюзивного навчання в Інституті є всі джерела фінансування зазначенні в Положенні про організацію освітнього процесу Інституту.

6.2. Здобувачі освіти з особливими потребами мають право на безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом їх здоров'я.

6.3. Положення затверджується наказом директора Інституту.

6.4. Зміни та доповнення до Положення вносяться у встановленому порядку.

6.5. Положення набирає чинності з моменту його затвердження та діє до прийняття нового документа.

